

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 19. júna 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti **mladistvému A. D.**, pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. o **dovolaní obvineného** podanom prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. R. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. novembra 2011, sp. zn. 2 To 239/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie mladistvého A. D. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 23. septembra 2011, sp. zn. 5 T 66/2011, bol mladistvý A. D. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 16. februára 2011 v presne nezistenej dobe od 21:18 do 22:00 hod. v R. S. na Ul. J., v blízkosti budovy Slovenskej pošty, a. s., potom ako s R. A., nar. X.. M. X., bez príčiny strčili na zem A. B., nar. X.. O. X. a J. G., nar. X.. J. X., šliapol opakovane veľkou intenzitou najmenej štyri razy obutou nohou po tvárovej časti hlavy ležiacemu A. B., kričiac, že „dnes musí niekoho zabiť,“ že „niekto musí zomrieť.“ Následne mu v ďalšom útoku zabránil R. A. a spolu s M. L., nar. X.. O. X., odišli do pivničných priestorov obytného domu na Ul. J. č. 4 v R. S., odkiaľ sa všetci traja po krátkej chvíli vrátili k ležiacemu A. B., ktorého A. D. s pomocou R. A. odtiahol smerom za

budovu pošty mimo verejného osvetlenia, kde A. D. opätovne šliapol obutou nohou A. B. veľkou intenzitou najmenej dva razy po tvárovej časti hlavy, vyzliekol mu zimnú bundu so slovami, „aby do ráno zamrzol“ a z miesta skutku odišiel, čím svojím konaním spôsobil v dôsledku úrazového poškodenia mozgu s vnútrolebečným krvácaním a zakrvácaním komorového systému mozgu pri tupom úraze hlavy s početnými poraneniami vlasatej časti hlavy a tváre, so zlomeninami čeľuste, nosových a jarmových kostí obojstranne, sánky vľavo a s traumatickým vyrazením dolných zubov smrť A. B., ku ktorej došlo v časovom rozmedzí od 22:41 dňa 16. februára 2011 do 00:41 dňa 17. februára 2011, ktorej nebolo možné zabrániť.

Za to mu bol podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, písm. l/, § 37 písm. a/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 117 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 46 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 85 (osemdesiatpäť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ a ods. 4 Tr. zák. súd zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenej Mgr. V. V., nar. X. N. X., bytom J. B. X., R. S., vo výške 767,76 Eur a poškodenej Zdravotnej poisťovni Dôvera, Cintorínska 5, Nitra, vo výške 2,80 Eur.

Na podklade odvolania obvineného proti prvostupňovému rozsudku, čo do výroku o treste, Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 9. novembra 2011, sp. zn. 2 To 239/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal **mladistvý A. D.** písomným podaním **z 5. apríla 2012** (doručenom súdu prvého stupňa 12. apríla 2012) **prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. R. U. dovolanie.**

Dovolateľ sa ním domáhal zrušenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie

zákona v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por.

Uviedol, že súd pri rozhodovaní o treste nesprávne použil § 117 ods. 3 Tr. zák., pretože aplikácii tohto ustanovenia predchádza povinnosť súdu skúmať, či na dosiahnutie účelu trestu nestačí trest uložený podľa ods. 1 a až po negatívnom závere v tomto smere, môže súd uložiť trest odňatia slobody na sedem až pätnásť rokov.

Ďalej pripomenul, že k možnosti jeho nápravy ako páchatel'a trestného činu bolo potrebné vychádzať hlavne zo znaleckého posudku, ktorého úlohou bolo poskytnúť súdu závery pre vyhodnotenie resocializačnej prognózy. Navyše aj znalkyňa MUDr. D. sa k jeho nožnej prevýchove na hlavnom pojednávaní vyjadrila s tým, že táto bude závisieť od výchovných opatrení, psychiatrickej a protialkoholickéj liečby. V jeho prípade teda nejde o osobu, u ktorej by nebola nádej na nápravu trestom kratšieho trvania, ani o osobu, ktorá by trpela nevyliciteľnou duševnou poruchou majúcou vplyv na jej ďalšie konanie.

Upozornil tiež, že mu súd priznal ako priťažujúcu okolnosť spáchanie trestného činu z obzvlášť zavrhnútiashodnej pohnútky v zmysle § 37 písm. a/ Tr. zák. a túto zároveň hodnotil aj ako okolnosť podmieňujúcu použitie prísnejšej trestnej sadzby v zmysle § 117 ods. 3 Tr. zák., čím došlo k dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti. V zmysle § 117 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mal súd ukladať trest odňatia slobody od 2 do 7 rokov a podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. vzhľadom na zistené poľahčujúce okolnosti mal potom znížiť hornú hranicu trestnej sadzby na 5 rokov a 4 mesiace.

Konštatoval, že trest vo výmere 85 mesiacov je vzhľadom na prevahu poľahčujúcich okolností, ako aj existenciu ďalších okolností prípadu, najmä na to, že skutok spáchal ako mladistvý a že uňho existuje možnosť prevýchovy, neprimerane prísny.

Pochybenie súdov videl tiež vo vysvetlení „zavrhnútiashodného spôsobu vykonania činu“ a „zavrhnútiashodnej pohnútky.“

Namietal aj, že na základe vykonaného dokazovania nebolo nijakým spôsobom potvrdené, aby kričal, že „si musí vyskúšať údery.“ Výpovede svedkov k týmto skutočnostiam boli zmätočné, pretože títo nevedeli s istotou potvrdiť, čo presne kričal a nestále menili svoje výpovede.

Navyše súd prvého stupňa nijakým spôsobom nevysvetlil, v čom spočívala „obzvlášť zavrhnutiahodná pohnútku,“ pretože sa zaoberal iba „zavrhnutiahodnou pohnútkou.“

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici a poškodeným, V. V. a Dôvere - zdravotnej poisťovni, a. s., Nitra.

Prokurátor krajskej prokuratúry sa k podanému dovolaniu vyjadril s tým, že prvostupňový súd duplicitne vyhodnotil jednu okolnosť - zavrhnutiahodnú, resp. obzvlášť zavrhnutiahodnú pohnútku, podľa § 37 písm. a/ Tr. zák., aj § 117 ods. 3 Tr. zák. a popísal, ako mal súd správne postupovať pri výpočte trestnej sadzby.

Ďalej konštatoval, že dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom, a preto dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže slúžiť na nápravu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa, ani nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov.

Na záver navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie mladistvého A. D. odmietol, pretože je zrejmé, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por. nie sú splnené.

Poškodená V. V. uviedla, že nie je spokojná s trestom, ktorý bol mladistvému uložený, pretože nie je dostačujúci, ale rešpektuje rozhodnutie súdu a nesúhlasí s dovolaním podanom proti rozhodnutiu krajského súdu.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h/),

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty mimo takto uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Z predloženého procesného spisu vyplýva, že mladistvý A. D. v podanom dovolaní uvádzal všetky okolnosti, ktoré boli obsahom jeho odvolania a krajský súd sa s nimi dôsledne vysporiadal už v odvolacom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. uvádza, **že uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným**

zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu.

Podľa § 117 ods. 1 Tr. zák. **trestné sadzby odňatia slobody ustanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu**; horná hranica zníženej trestnej sadzby nesmie prevyšovať sedem rokov a dolná hranica zníženej trestnej sadzby dva roky.

Dovolací súd však pripomína, že **táto základná zásada neplatí, ak mladistvý spáchal obzvlášť závažný zločin za okolností uvedených v § 117 ods. 3, kde zákon ustanovuje osobitnú trestnú sadzbu.**

Podľa § 117 ods. 3 Tr. zák. v prípade, ak **mladistvý spáchal obzvlášť závažný zločin a miera závažnosti takého obzvlášť závažného zločinu pre spoločnosť je vzhľadom na zavrhnutiehodný spôsob vykonania činu alebo vzhľadom na zavrhnutiehodnú pohnútku alebo vzhľadom na ťažký a ťažko napravitel'ný následok mimoriadne vysoká, môže súd uložiť trest odňatia slobody nad sedem rokov až do pätnásť rokov, ak má za to, že trest uvedený v odseku 1 na dosiahnutie účelu nepostačuje.**

Mladistvý A. D. bol uznaný za vinného z **obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a za tento zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.** Nakoľko sa skutku dopustil ako mladistvý, súd postupoval v zmysle ustanovení štvrtej hlavy prvej časti Trestného zákona („Osobitné ustanovenia o stíhaní mladistvých“).

Dovolací súd zistil, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom, keď pri určovaní výmery trestu odňatia slobody najskôr aplikoval ustanovenie § 117 ods. 1 Tr. zák. a následne po zohľadnení všetkých zistených okolností aj ustanovenie **§ 117 ods. 3 Tr. zák.**

Uloženie trestu odňatia slobody za obzvlášť závažný zločin v rozpätí nad sedem rokov až do pätnásť rokov okresný súd odôvodnil z hľadiska miery jeho závažnosti pre spoločnosť, podľa dvoch konkrétnych alternatív, ktoré na základe preukázaných okolností zistil.

Za zavrhnutiehodný spôsob vykonania činu charakterizujúci objektívnu stránku obzvlášť závažného zločinu okresný súd správne považoval vyššiu mieru surovosti

a brutality spočívajúcu v šliapaní na hlavu poškodeného, ktoré pokračovalo aj pri druhom vrátení sa k obeti a ponechaním obete bez vetrovky na mraze, čo možno chápať ako akési uistenie sa, že poškodený s určitosťou zomrie.

Zavrhnutiahodnou pohnútkou bolo konanie obvineného, ktoré začalo bez akéhokoľvek vyprovokovania k útoku zo strany poškodeného, ako aj výkriky obvineného, že dnes musí niekoho zabiť a že si chce vyskúšať údery, ktoré sa naučil na tréningoch bojových umení. Takéto konanie súd v súlade so zákonom označil za morálnu bezcitnosť, ľahostajný postoj obvineného k protiprávnemu konaniu a pohrdavý postoj k základným ľudským hodnotám, za čo mu aj priznal priťažujúcu okolnosť.

Dovolací súd teda na základe uvedeného konštatuje, že mladistvému A. D. bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a nedošlo k prekročeniu maximálne povolenej výmery trestu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., pretože uložený trest odňatia slobody v trvaní 85 (osemdesiatpäť) mesiacov je na dolnej hranici trestnej sadzby v zmysle § 117 ods. 3 Tr. zák.

K nesprávnemu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné uviesť, že ide predovšetkým o nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu, prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Tr. zák.), pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), prípadne súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod.

Dovolací súd k námietke dovolateľa v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že na tú istú okolnosť - **zavrhnutiahodnú pohnútku**, súd prihliadol ako na priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. a/ Tr. zák. a zároveň aj ako na jednu z troch možných okolností, pre ktorú môže súd v zmysle § 117 ods. 3 Tr. zák. uložiť mladistvému trest odňatia slobody nad sedem rokov až do pätnásť rokov, ak má za to, že trest uvedený v 117 ods. 1 na dosiahnutie účelu nepostačuje, poznamenáva, že tento postup okresného súdu nebol správny a v súlade so zákonom, čo v odôvodnení uznesenia konštatoval aj krajský súd, a rovnako aj prokurátor vo vyjadrení k podanému dovolaniu.

Tento postup však nemal vplyv na nesprávnosť výroku o treste v zmysle dovolacieho dôvodu podľa namietaných dovolacích dôvodov.

Navyše k aplikovaniu § 117 ods. 3 Tr. zák. stačí, aby súd na základe preukázaných okolností zistil, že existuje čo i len jedna z troch možných alternatív, a to zavrhnutiehodný spôsob vykonania činu alebo zavrhnutiehodná pohnútko alebo ťažký a ťažko napravitelný následok.

Podľa dovolacieho súdu bol v posudzovanom prípade preukázaný nielen zavrhnutiehodný spôsob vykonania činu a zavrhnutiehodná pohnútko, ale aj nenapravitelný následok (smrť človeka) a **uložený trest na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby je skôr mierny, nezohľadňujúci všetky okolnosti prípadu, avšak nie je možné ho v tomto štádiu konania napraviť**, pretože dovolanie bolo podané len v prospech mladistvého.

Za daného stavu dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por., teda že mladistvému A. D. bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, splnené neboli, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. júna 2012

**JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová